

PR. JAMES BERNSTEIN

Provocările unui creștin ortodox evreu

Ediție alcătuită de
Tatiana Petrache

Traducere din limba engleză
Tatiana Petrache și
Pantelimon Tănăsescu-Vlas

EDITURA SOPHIA/FAMILIA ORTODOXĂ

București

Un suflet de poet

Cu adevărat, părintele James Bernstein este un suflet de poet! În sensul în care Sfântul Porfirie explică ce înseamnă să fii poet: „Pentru ca cineva să devină creștin, trebuie să aibă suflet de poet. Inimile poetice îmbrățișează iubirea, o așază înlăuntrul lor, o simt în adâncuri.” Indiferent dacă scrie poezie sau nu, indiferent dacă este creator de artă sau nu, poetul este neapărat un om care iubește cu toată ființa sa – iubește oamenii, iubește făptura creată, Adevărul, Frumosul, iubește valorile înalte. Iubește viața și, în ultimă instanță, Îl iubește pe Dumnezeu, cel mai mare Poet, cel Care „Dragoste este” (*I Ioan 4, 16*).

În definitiv, numai un suflet de poet ar fi putut ajunge la creștinism în condițiile vieții părintelui James, răzbătând prin numeroasele labirinturi și obstacole care au stat în calea întâlnirii sale cu Hristos. La vârsta de 16 ani, tânărul Arnold (numele său dinainte de botez) și fratele său Solomon au trăit o experiență în care au cunoscut pe viu puterea Mântuitorului Hristos,

mai presus de orice prejudecăți culturale și dincolo de tradiția familiei lor. Din acest motiv, în pofida împotrivirii vehemente a tatălui lor, cei doi băieți îmbrățișează credința creștină, devenind membrii unei comunități neoprotestante. De altfel, pentru familia sa era și foarte greu să primească această alegere a copiilor, dat fiind că tatăl lor, Isaac, se născuse și crescuse în vechiul Ierusalim, într-o familie cu o lungă tradiție rabinică, și fusese el însuși consacrat ca rabin evreu ortodox de către rabinul-șef al Palestinei, în timp ce trei dintre bunicii săi avuseseră cinstea să fie îngropați în cimitirul evreiesc de pe Muntele Măslinilor.

Se cuvine menționat că în 1941, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, părinții săi se îmbarcaseră către America pe ultima navă civilă care părăsea Țara Sfântă pentru a călători în Statele Unite prin Egipt și ruta de sud a Africii, deoarece era periculos să traverseze Mediterana și Atlanticul. Ulterior, ca urmare a Holocaustului, tatăl său și-a pierdut credința în Dumnezeu și a hotărât să trăiască o viață seculară, ocupându-se de o mică afacere, deși familia încă frecventa o sinagogă conservatoare din New York. În astfel de circumstanțe are loc revelația hristică a lui Arnold și Solomon.

Același suflet de poet îl face pe tânărul Arnold să nu urmeze cariera de om de afaceri pe Wall Street pe care i-o pregătise tatăl său. Este atras

de găsierea frumosului, de simplitate, de urmarea unui țel înalt în viață – pe care le descoperă în Noul Testament și în creștinism. Din acest motiv, în 1966, părinții îl trimit un an la rudele din Ierusalim, în încercarea de a-l face să-și uite convingerile creștine. Dar această ședere în Țara Sfântă și interacțiunea cu creștinii arabi nu fac decât să-l întărească în credința în Hristos, revenind în Statele Unite cu și mai multă râvnă. Astfel, alături de un prieten evreu, celebrul Moişhe Rosen, întemeiază în 1970 o nouă organizație protestantă evanghelică al cărei scop este să-i ghideze pe evreii care vor să-L cunoască pe Iisus. Este vorba de mișcarea „Evrei pentru Iisus” (*Jews for Jesus*) care este astăzi cea mai mare mișcare mesianică iudaică și numără mai bine de 200.000 de membri, cu filiale în mai multe țări. Principiul care stă la baza mișcării este că a fi evreu nu vine nicidecum în contradicție cu credința în Iisus Hristos ca Mesia: „Poți fi evreu și poți fi pentru Iisus!”

În 1981, părintele James și familia sa părăsesc însă protestantismul pentru a se converti la Ortodoxie. Având experiența liturgică a mozaismului ortodox, precum și o adâncă nostalgie a Templului, sădită în sufletul său de generații de înaintași rabini, Arnold simte că nu se regăsește în protestantism. Ca mulți alți evrei convertiți prin mișcările neoprotestante, constată la un moment dat că această versiune de creștinism nu poate fi o continuare autentică și o împlini-

re a făgăduințelor Vechiului Testament. Aceeași inimă receptivă îi semnalează că se afla pe o pistă greșită, pe care o părăsește.

Este momentul în care, alături de soția sa, Bonnie, se hotărăște să facă pe cont propriu un studiu aprofundat al istoriei Bisericii. După multă cercetare, părintele James descoperă Biserica Ortodoxă. Experiența primei Liturghii este copleșitoare. „În momentul în care am intrat în biserică, am avut un simțământ aparte: că sunt în prezența lui Dumnezeu. De parcă pășeam înapoi în timp, împreună cu Hristos, și intram în vechiul Templu iudaic din Ierusalim.” Chiar și vizual, interiorul bisericii îi amintea de vechiul Templu. „Era uimitor! În față era un altar cu un candelabru asemănător celor evreiești. Când m-am întors acasă de la slujbă, am simțit mirosul dulce de tămâie care mi se impregnase în haine, de parcă adusesem cu mine acasă ceva dintr-o prezență cerească.”

Înflăcărat de aceste descoperiri și moștenind vocația preotească a înaintașilor săi, părintele James primește preoția în 1988 și de atunci lucrează cu râvnă apostolică în via Domnului, învățând și călăuzind către Hristos, cu discreție, noblețe și smerenie, mulți oameni, într-o societate americană răvășită de secularism și confuzie religioasă.

Ideea alcătuirii acestui volum a apărut după realizarea unui prim interviu cu părintele Ja-

mes pentru revista *Familia Ortodoxă*, pe care îl redăm integral aici. Am mai adăugat câteva întrebări adresate părintelui, câteva mărturisiri, apoi am dorit să stăm de vorbă cu soția, prezbitera Martha, dar și cu prezbitera Heather, una dintre fiicele sale, care este astăzi iconar recunoscut în Statele Unite. Se cuvine spus că părintele are o familie frumoasă, care numără patru copii și zece nepoți, de care se ocupă cu multă dragoste și tact, și care fac și ei parte din ceea ce părintele numește „familia lui Dumnezeu pentru veșnicie”, adică din Biserică.

Ulterior, ne-am gândit că ar fi pilduitor să adăugăm în volum mărturiile câtorva dintre cei mai apropiați ucenici ai părintelui, trei dintre ei preoți, care L-au descoperit pe Hristos prin îndrumarea sa. Cele patru convertiri sunt pilduitoare pentru crizele spirituale ale americanului de azi, dar și pentru pedagogia duhovnicească a părintelui James.

În cele din urmă, părintele a venit cu ideea de a insera ca anexe două „hărți” de orientare în romano-catolicism și tradiția mozaică, pe care el însuși le folosește la catehezele pentru catehumeni, și care sunt rodul propriilor cercetări, dar și al colaborării cu mai mulți prieteni teologi preocupați de aceste subiecte.

Finalizarea acestei cărți a întârziat mult, pentru că acești ultimi trei ani au foarte intensi și ne-au purtat pe toți într-un ritm atât de impre-

vizibil, dar, iată, cu ajutorul lui Dumnezeu, am reușit să ducem lucrul la bun sfârșit. Tocmai am constatat însă că anul acesta părintele James împlinește 35 de ani de preoție, de aceea considerăm că nu este întâmplătoare nici această întârziere. Doresc să-i mulțumesc părintelui James pentru răbdarea plină de smerenie pe care a avut-o în tot acest răstimp, pentru dragostea pe care mi-o poartă de la distanță și pentru sensibilitatea și noblețea duhovnicească pe care mi le-a arătat. Fie ca acest volum să reprezinte un smerit omagiu adus păstoririi sale de 35 de ani în Biserica lui Hristos!

Vrednic este!

Tatiana Petrache